

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в III кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у III кварталі 2023 року свідчать, що на тлі стабільної роботи енергосистеми респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікування щодо зростання цін залишаються високими. Очікування щодо девальвації посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні високими темпами:** баланс відповідей – 81.8% (найвищі очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – 41.7%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – 9.8%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 58.3% респондентів очікують, що інфляція перевищить 15.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 47.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням), воєнні дії та соціальні видатки бюджету (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 91.7% респондентів (найвищі очікування девальвації гривні серед регіонів), у попередньому кварталі – 66.7%, у цілому по Україні – 72.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 16.7% (у II кварталі 2023 року – 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 6.0%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 41.7% (у II кварталі 2023 року – 33.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 16.8%;
- **збільшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар нижчими темпами:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 22.2%). Водночас респонденти області очікують **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у II кварталі 2023 року – «мінус» 22.2%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.8% та «мінус» 2.2% відповідно;
- **помітне зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (одні з найвищих очікувань скорочення персоналу серед регіонів) (у II кварталі 2023 року – 8.3%) (графік 4). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 7.0%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються стрімкішими темпами, ніж на товари/послуги власного виробництва:** баланси відповідей – 83.3% та 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 91.7% та 83.3% відповідно) (графік 6). Респонденти області очікують, що найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також попит на власну продукцію (графік 7);
- **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами, ніж на одиницю продукції:** баланси відповідей – 83.3% та 75.0% відповідно (у попередньому кварталі – 58.3% та 75.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії, воєнні дії та їх наслідки, а також недостатній попит (вплив чинника посилюється) (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом **посилилися** (графік 8). Частка респондентів, які планують брати банківські кредити, збільшилася на 14.4 п. п. – до 41.7%, усі вони надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та занадто високі ставки за депозитами – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

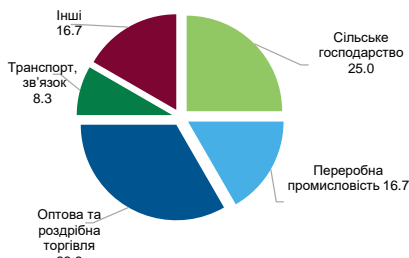
Усі респонденти зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

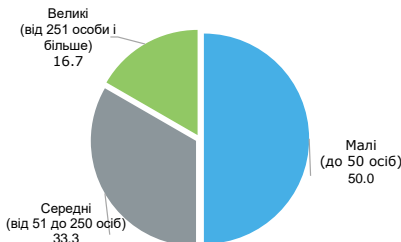
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2023 року – 16.7%), у цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан як поганий: баланс відповідей – «мінус» 5.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 28.6%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 8.3% (у попередньому кварталі – 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

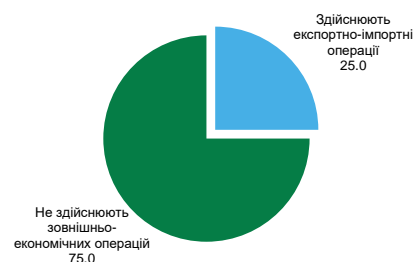
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

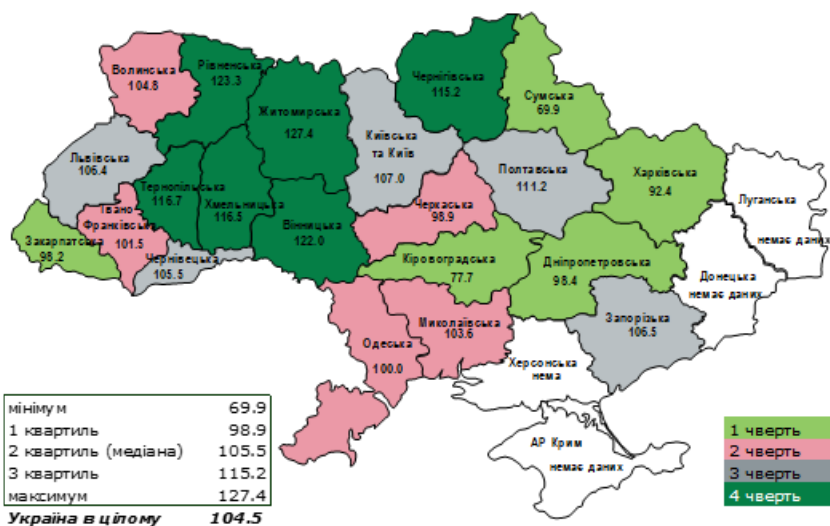

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04–24 серпня 2023 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	0.0	-33.3	-8.3	8.3	16.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	16.7	-8.3	25.0	33.3	41.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-50.0	-25.0	-27.3	-22.2	-18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-50.0	-25.0	0.0	22.2	9.1
кількості працівників	-25.0	-25.0	-25.0	8.3	-25.0

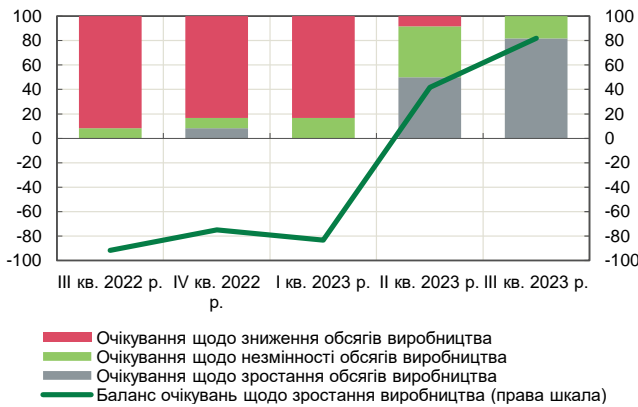
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

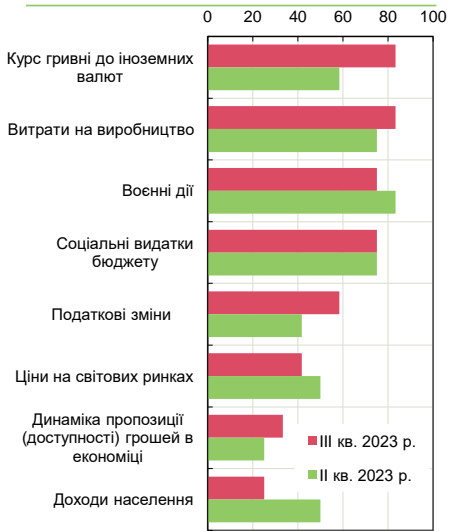
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

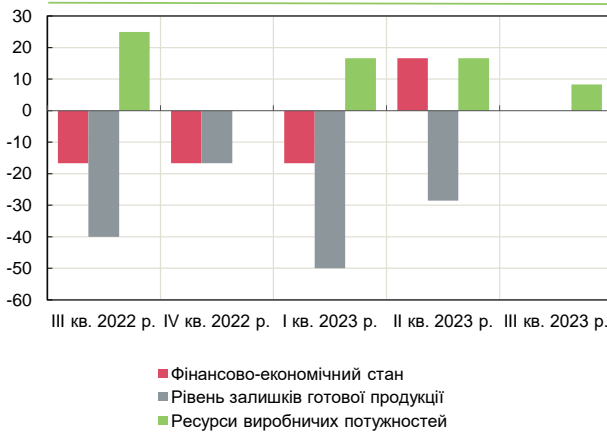
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

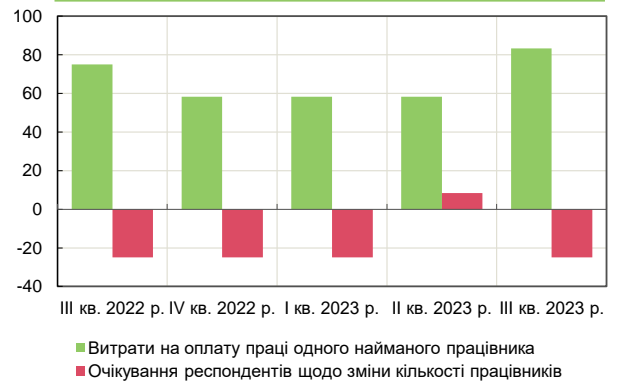
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

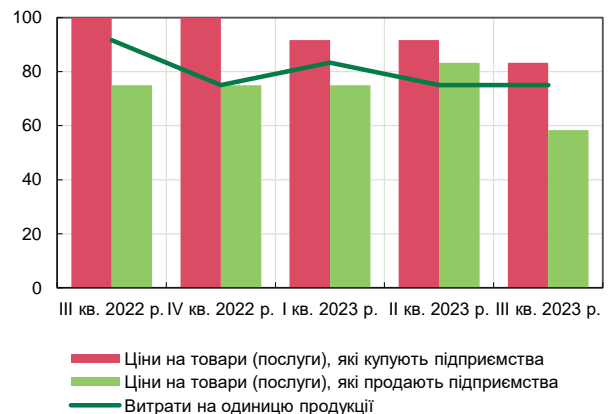
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

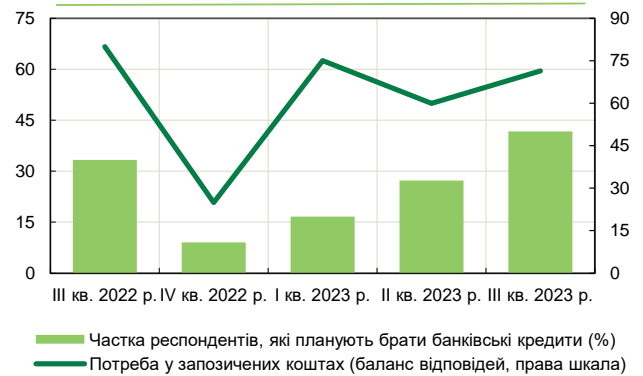
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

